

LATINSKI JEZIK (ALFABET) I NJEGOV RAZVOJ

Magna Graecia

Lat.
Cumae

Grč.
Κύμη

Hrv.
Kuma
(Campania)
Magna Graecia

Milet (Mala Azija)

Halkida (otok Eubeja)

Hamarström (1920) «Prilozi povijesti etrurskog, latinskog i grčkog alfabet-a»

Epapsko slikovno pismo

Starokanaansko-feničko pismo
Najstarije slovčano pismo

Grčki alfabet
(njezine kolonije)

Hijeroglifi (grč. *hieros*-svet, *glifein*-dupsti, urezati).
Najstariji oblik pisma oko 3100. g. pr. Kr. - **sveto uklesano pismo**.

↓
Hijeratsko pismo (grč. *hieratikos*-svećenički).
Bilježe se vjerski tekstovi i za pisanje književnosti, na **papirusu**.

↓
Demotsko pismo (grč. *demotikos*-narodni, pučki).
Koristi pri pisanju pravnih, administrativnih i trgovačkih isprava.

Grč.

Fen.

simboli

Feničko 12.-10. st. pr. Kr.	Punsko 8.-5. st. pr. kr.	Grčko	Latinsko

-najstarije europsko pismo je **slogovno linearno B**.

-**C** je u najstarija doba označavao glas *k* i *g* npr. (**C**. = *Gaius*). Godine 293. pr. Kr. **Spurije Kornelije Ruga** na znak **C** stavlja kosu crtu ( ) od čega je kasnije nastalo europsko **G**.

Klasično

Tradicionalno

(uz *e* i *i*) *c*

C
k
k
Q kv

k- sačuvalo se samo u kraticama i riječi Kalendae

kv- nastao od *Φ* (koppa) sačuvao se u latinskom samo ispred *u* npr. (*aqua*)

Grčka

Domaće stanovništvo u Grčkoj

Pelazgi

I. indoeuropska seoba naroda

Ahejci- poluotok Peloponez

Jonjani- poluotok Atika

Eoljani- Beotija i Tesalija

II. indoeuropska seoba naroda

Dorani

III. indoeuropska seoba naroda

Germani i Slaveni

-**SEMITSKO PISMO** (od desna na lijevo pismo) npr.

-Grci u 6. st. pr. Kr. uvode tehniku pisanja **BUSTROFEDÓN**= kako se vodi govedo (od lijeva na desno) npr.

Slova

= th
= ph
= kh

Rimljani su ova slova preuzeli od Grka.

Slova

> > = 100 (centum (sto) počinje s «C»)

> > = 1000 (milia (tisuću) počine s «M»)

polovica **D** = 500 dimidius, 3 = pola počinje s «D» (quingenti)

> > > = 50 quinquaginta

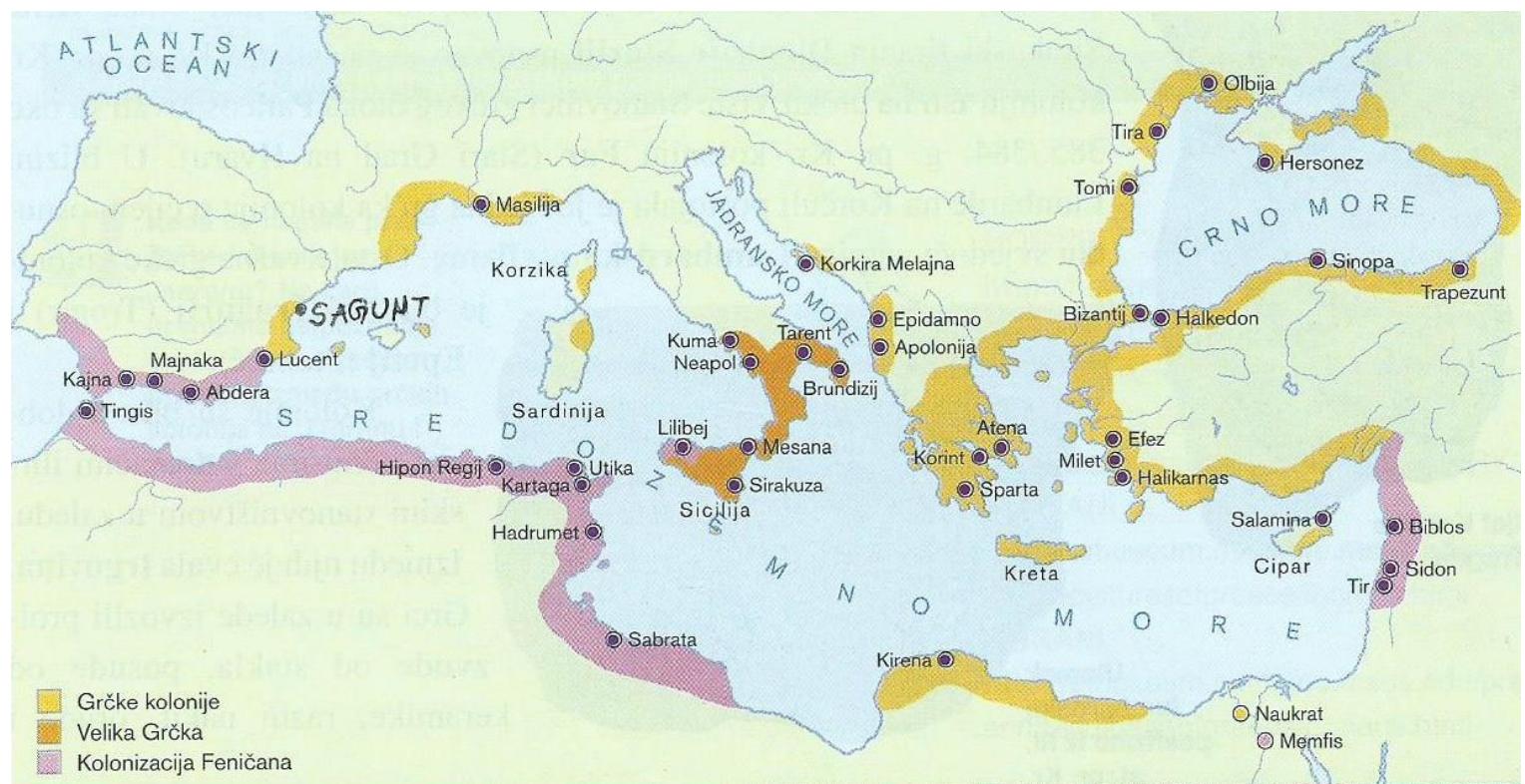
- Rimljani i Grci su poznavali samo velika slova. Mala slova su se razvila u srednjem vijeku iz kurzivnog (brzog) pisma.

- najstarije s 5 duktusa ili pa zatim = Manius pa ostaje samo .

- **Z** i **Y** se stalno uvodi u latinski alfabet u 1. st. pr. Kr. radi transakcije grčkih riječi.

-Duge vokale uvodi **Akcije 2. st. pr. Kr.** (npr. aa = ā, ee = ē), te **Sula u 1. st. pr. Kr.** dugo «i» nadvisuje ostala slova (npr. FEL CIS), kasnije je uvedeno (ī).

-Pisanje dvostrukih konsonanata uveo **Kvint Enije (239.-169. g. pr. Kr.)** npr. stēlla.

KARTA 14. Grčka i fenička kolonizacija Sredozemnog i Crnog mora